

**Nærøfjorden
verneområdestyre**

Postadresse
Nærøfjorden verneområdestyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3134

fmv/post@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/naroyfjorden

VOSS HERAD
Postboks 145
5701 VOSS

Sakshandsamar Jorunn Vallestad

Vår ref. 2020/15428-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 22.10.2021

Klagehandsaming - Nærøfjorden landskapsvernområde - utsiktspunkt Sivlefossen

Sender vedlagt saksprotokoll med saksframlegg frå Nærøfjorden verneområdestyre.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28 - 29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokument.

Med helsing

Trygve Skjerdal
Nærøfjorden verneområdestyre

Jorunn Ospedal Vallestad
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Statsforvaltaren i Vestland
Randi Engelsen Eide
Gunnar og Roald Jordalen
Eivind Per Sivlesøy
Statens vegvesen
Vestland fylkeskommune
SNO Aurland
Aurland kommune
Verdsarvrådet for Vestnorsk fjordlandskap

Utval	Utvalssak	Møtedato
Nærøyfjorden verneområdestyre	69/21	20.10.2021

Klagehandsaming - Nærøyfjorden landskapsvernområde - utsiktspunkt Sivlefossen

Innstilling frå forvaltar

Alle klagarane har rettsleg klageinteresse jf. forvaltningslova § 28. Klagene blir tatt til følge, og Nærøyfjorden verneområdestyre avslår Voss herad sin søknad om utsiktspunkt til Sivlefossen slik den føreligg. Avslaget er gitt med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.

Voss herad er velkomne til å komme tilbake med ein ny søknad om eit mindre utsiktspunkt som ikkje påverkar landskapet i like stor grad, og som er ei sikring mot fosserommet i enden av stien. Eit eventuelt nytt utsiktspunkt må vere betydeleg mindre og kan ikkje henge ut over fosserommet. Utsiktspunktet bør inngå i ein heilskapleg plan for utvikling av området, som også inkluderer planar for nødvendig infrastruktur.

Saksprotokoll i Nærøyfjorden verneområdestyre - 20.10.2021

Handsaming i møte

Det vart gjennomført synfaring for å vurdere synlegheit av utsiktspunktet på bakgrunn av klagene som er kome inn. Styret diskuterte deretter saka. Fleire styremedlemmar poengterte at førelagt referat i forrige møte gav inntrykk av at det var semje om tiltaket. I ettertid har det kome fram ny informasjon om saka. Klagene viser at tiltaket vil vere visuelt synleg, og at det vil vere eit stort inngrep i verneområdet. Styreleiar innstilte på å ta klagene til følge, og å stryke andre avsnitt i innstilling frå forvaltar. Dette vart einstemmig vedtatt.

Vedtak

Alle klagarane har rettsleg klageinteresse jf. forvaltningslova § 28. Klagene blir tatt til følge, og Nærøyfjorden verneområdestyre avslår Voss herad sin søknad om utsiktspunkt til

Sivlefossen slik den føreligg. Avslaget er gitt med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.

Saksopplysningar

Det har kome inn 4 klager på Nærøyfjorden verneområdestyre sitt vedtak om å innvilge Voss herad sin søknad om utsiktspunkt mot Sivlefossen.

Desse har klaga:

- Statsforvaltaren i Vestland
- Gunnar og Roald Jordalen – nabo
- Eivind Per Sivlesøy – nabo
- Sivle gard v/Randi Engelsen Eide – nabo

Statsforvaltaren i Vestland skriv i si klage at det planlagde inngrepet er for stort til at det kan gjevast løyve til det etter § 48 i naturmangfaldlova. Dei viser til forarbeida til naturmangfaldlova § 48, der det går fram at «denne regelen er ein sikkerheitsventil for særlege tilfelle som ikkje vart vurdert på vernetidspunktet. Den er meint for bagatellmessige inngrep eller forbigåande forstyrningar som er av stor betydning for søkar.» Statsforvaltaren meiner at vilkåra i § 48 ikkje er oppfylt med bakgrunn i omfang og utforming av utsiktspunktet.

Dei skriv vidare at «Utsiktsplattforma vil vere godt synleg og dominerande i fosserommet. At tiltaket vil vere lite synleg frå E16, kan ikkje tillegkast stor vekt.» og at «Når ein i landskapet kring Stalheimskleiva har ei mengde gamle kulturminne, skal ein vere varsam med nye installasjonar og inngrep som kan overskygge desse.» Samtidig er ikkje statsforvaltaren heilt avvisande til eit utsiktspunkt og foreslår at verneområdestyret eller Voss herad kan utgreie saka vidare for å finne det rette nivået på tiltaket innanfor verneforskrifta. Dei meiner at «Med bakgrunn i dei utbetringstiltaka som skjer i Stalheimskleiva i tida framover, vil det vere god tid til å utgreie saka grundig innanfor vernereglane.»

Statsforvaltaren viser til at «Saka er også prinsipiell og vil kunne ha stor presedensverknad for spektakulære innretningar eller utsiktspunkt i andre verneområde. Vi er kjende med at det finst utsiktsplattformer i andre landskapsvernområde, men desse er langt mindre i omfang og storleik.» Dei viser til at det for tida pågår ein tilsvarande prosess rundt oppgradering av eit eksisterande utsiktspunkt frå 1920-talet, på toppen av Vettisfossen i Utladalen landskapsvernområde, der omfang og val av material er sentralt ved oppgraderinga».

Naboane legg i sine klagar vekt på at utsiktspunktet vil vere meir synleg enn det Voss herad har lagt fram. Alle dei tre naboane som klagar viser til at dei vil sjå utsiktspunktet godt. Utsiktspunktet vil mellom anna ligge midt i synet frå ei utleiehytte hos Gunnar og Roald Jordalen, og Eivind Per Sivlesøy føler seg allereie beglodd og overvaka av folk som står på dagens utsiktspunkt og tek bilete mot garden hans. Han meiner dette vil bli endå verre med det nye utsiktspunktet. Naboane meiner også at utsiktspunktet vil vere meir synleg frå E16 enn det som har blitt lagt fram frå Voss herad.

Fleire av naboane viser til at dei finaste bilda av Sivlefossen er tatt frå svingane i Stalheimskleiva, og at eit slikt utsiktspunkt er unødvendig for å oppleve fossen. Dei meiner også at det store delar av året vil vere vanskeleg å bruke utsiktspunktet på grunn av kraftig fossesprøyt. Dei meiner utsiktspunktet vil vere skjemmande for naturen og kulturlandskapet. Eivind Per Sivlesøy skriv om morgonsola som ofte lagar ein regnboge over fossen, akkurat der utsiktspunktet er planlagt. Randi Engelsen Eide kallar utsiktspunktet kulturvandalisme, og skriv at det er sjølv sagt at ein gitterkonstruksjon som er 35 meter lang og 13 meter brei vil ha påverknad på det gamle kulturmiljøet i Stalheimskleiva.

Naboane synes det er rart at Voss herad kan få lov til å bygge dette, og viser til kor vanskeleg det er for grunneigarar å få byggeløyve. Gunnar og Roald Jordalen viser mellom anna til deira søknad om bygging av to utleiehytter som tilleggsnæring til gardsdrifta, på eit område som er innafor verdsarvområdet, men utanfor landskapsvernområdet. Då fekk dei beskjed om at hyttene ikkje måtte vere synlege frå Stalheim.

Randi Engelsen Eide og Eivind Per Sivlesøy meiner tretrappene og plattingane Voss herad allereie har fått bygd heller ikkje passar inn i landskapet og aldri burde vore gitt løyve til.

Når det gjeld parkering og toalett visar naboane til at «gamle E16» framleis vil vere ein viktig veg for lokalbefolkninga etter at den nye tunnelen kjem, og at rasfaren vil vere den same. Eivind Per Sivlesøy er allereie plaga med at folk snur i tunet og parkerer i graset, og er redd dette vil bli endå verre med eit nytt utsiktspunkt.

Både Randi Engelsen Eide og Gunnar og Roald Jordalen oppfordrar Voss herad til å heller bruke midlar på å ruste opp Stalheimskleiva og mellom anna sette opp att gamle stabbesteinar og rekkverk.

Alle klagene er lagt ved som vedlegg til saka.

Dokument som bakgrunn for saka:

- Klage frå Statsforvaltaren i Vestland, 23.09.2021
- Klage frå Gunnar og Roald Jordalen, 23.09.2021
- Klage frå Eivind Per Sivlesøy, 23.09.2021
- Klage frå Sivle gard v/Randi Engelsen Eide, 23.09.2021
- Dispensasjon til utsiktspunkt Sivlefossen frå Nærøyfjorden verneområdestyre. Datert 02.09.2021
- Referat frå dialogmøte om Stalheimskleiva og utsiktspunkt til Sivlesfossen, 17 juni 2021 på Stalheim hotell.
- Saksprotokoll i Nærøyfjorden verneområdestyre - 07.06.2021 – handsaming av saka utsett.
- Justert søknad frå Voss herad om å få tilrettelegge eit utsiktspunkt til Sivlesfossen, datert 10.05.2021
- E-postdialog mellom søker og verneområdeforvaltar
- Ny søknad frå Voss herad om å få tilrettelegge eit utsiktspunkt til Sivlesfossen, datert 3.02.2021
- Saksframlegg til verneområdestyret til møte 1. desember 2020 (saka vart trekt før møtet)

- Uttale frå Vestland fylkeskommune, datert 16.11.2020
- Prosjektskisse vedlagt søknad 8.10.2020.
- Søknad om utsiktspunkt frå Voss herad, e-post, motteke 8.10.2020
- Løyve til å tilretteleggja ny sti til Sivlefossen og utsiktspunkt ved Sivlefossen, frå Nærøyfjorden verneområdestyre, datert 4.12.2015
- Søknad om tilrettelegging av sti og utsiktspunkt til Sivlefossen frå Voss kommune, datert 8.10.2015

Reglar og retningslinjer for klagehandsaming

Etter forvaltingslova § 28 er det mogleg for alle med rettsleg klageinteresse å klage på enkeltvedtak fatta av Nærøyfjorden verneområdestyre. Fristen for å sende inn klage er 3 veker etter at ein er gjort kjent med vedtaket jf. forvaltningslova § 29.

Klagene vil først bli handsama i verneområdestyret, der styret kan velje å gjere om eige vedtak eller oppretthalde vedtaket. Om styret opprettheld sitt vedtak vil saka bli sendt til Miljødirektoratet for endeleg avgjerd.

Vurdering

Alle dei fire klagene kom inn innan fristen, og forvaltar vurderer at alle har rettsleg klageinteresse i saka, jf. forvaltningslova § 28.

I styret sitt vedtak om å innvilge søknaden blir det lagt vekt på at tiltaket vil vere lite synleg før du er nesten framme ved sjølve utsiktspunktet. Klagene frå naboane gir ny informasjon om at utsiktspunktet vil vere synleg frå fleire plassar i nærområdet, og at dei som bur i området synes det vil vere skjemmande for landskapet. Tiltak som påverkar landskapet negativt er i strid med verneforskrifta, og det er grunn for styret til å revurdere konklusjonen i førre sakshandsamingsrunde om at tiltaket ikkje vil påverke landskapet sin art og karakter negativt.

Klagene frå naboane viser kor viktig Stalheimskleiva med både naturen og kulturminna er for dei lokale. Dei er opptatt av å ta vare på den gamle historia knytt til området, og ynskjer ikkje nye moderne inngrep i kleiva. Statsforvaltaren viser også til at ein skal vere varsam med nye installasjonar og inngrep som kan overskygge dei gamle kulturminna i området, med tanke på verdsarvstatusen. Sjølv om verdsarvstatusen i Nærøyfjorden er tufta på geologi og geologiske prosessar, er det lagt vekt på at området har mange gamle kulturminne som gjev landskapet ein kulturell dimensjon som utfyller og aukar den samla verdien av området. Det er viktig å legge vekt på kriteria som ligg til grunn for verdsarvstatusen. Kulturminne er ein viktig del av verneformålet i Nærøyfjorden landskapsvernområde og klagene styrkar forvaltar sin argumentasjon om at utsiktspunktet vil kunne vere negativt for opplevinga av kulturlandskapet.

Om eit inngrep er stort eller lite er relativt, og kjem ofte an på auget som ser. Statsforvaltaren støttar i si klage verneområdeforvaltar si vurdering om at det ikkje er opning for eit

utsiktspunkt av denne storleiken bygd ut i fosserommet etter verneforskrifta, og at det derfor er riktig å vurdera om saka kan handsamast etter § 48 i naturmangfaldlova. Statsforvaltaren viser i si klage til forarbeida til naturmangfaldlova § 48, der det går fram at denne regelen er ein sikkerheitsventil for særlege tilfelle som ikkje vart vurdert på vernetidspunktet. Den er meint for «bagatellmessige inngrep». Kva inngrep som kan reknast som bagatellmessig er heller ikkje lett å vurdere, men i fylgje Statsforvaltaren er utsiktspunkt bygd i andre landskapsvernområde langt mindre i omfang og storleik. Det vil tilsei at dette utsiktspunktet må reknast som eit relativt stort inngrep i eit landskapsvernområde. Med bakgrunn i dette meiner forvaltar det er tydeleg at utsiktspunktet ikkje kan kallast eit bagatellmessig inngrep. At dette sannsynlegvis er det største utsiktspunktet det er gitt løyve til i eit landskapsvernområde, er ny informasjon som ikkje var kjent då styret gav løyve til utsiktspunktet, og gir grunn til ei ny vurdering av tiltaket. Større inngrep for tilrettelegging for oppleving og reiseliv er ikkje eit naudsynt tiltak, og det er utanfor det ein kan gje løyve til i eit verneområde. Forvaltar meiner dette tiltaket går ut over dei «særlege tilfelle» ein kan gje løyve til etter naturmangfaldlova § 48.

Statsforvaltaren er også redd for presedensverknaden dette løyvet vil kunne ha for spektakulære innretningar eller utsiktspunkt i andre verneområde. I tidlegare sakshandsaming i denne saka er det berre presedensverknad innad i Nærøyfjorden landskapsvernområde som er vurdert. Moglegheita for at løyvet vil skape presedens er mykje større når ein også tek andre verneområde med i vurderinga. Dette er noko styret må ta omsyn til i vurdering av klagesaka.

Eit anna viktig moment å ta stilling til i klagesaka er likebehandling. Det kjem tydeleg fram i klagen frå naboane at dei meiner Voss herad her får løyve til eit mykje større inngrep i landskapet enn det dei sjølve ville fått lov til. Likebehandling er eit moment som er viktig å legge vekt på i ny handsaming av saka.

Naturmangfaldlova §§ 8 – 12 er vurdert av forvaltar i tidlegare saksframlegg i denne saka, og ligg til grunn for klagehandsaminga.

Konklusjon

I klagen kjem det fram at utsiktspunktet vil vere meir synleg i nærmiljøet enn det som er lagt fram tidlegare. Det er det største utsiktspunktet Statsforvaltaren kjenner til at det er gitt løyve til i eit landskapsvernområde, og dei meiner presedensverknaden for andre verneområde vil vere stor. Klagen støtter forvaltar sin vurdering om at utsiktspunktet kan ha negativ påverknad på opplevinga av kulturlandskapet og kulturminna i området, og at det er for stort til at ein kan gje løyve til det verken med heimel i verneforskrifta eller naturmangfaldlova.

Forvaltar konkluderer med at den nye informasjonen som er komen fram i klagen gir gode grunnar til å revurdere løyvet til utsiktspunktet. Forvaltar meiner styret bør avslå søknaden, og eventuelt heller be Voss herad komme attende med ein ny søknad om eit mindre utsiktspunkt.